

МОДЕЛ ЗА ИНТЕРПРЕТАЦИЯ, ИНТЕГРАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА НЕМАТЕРИАЛНОТО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО (НКН)

Предговор

Проектът InThrace (2023-1-RO01-KA220-HED-000156121) е проект за сътрудничество в областта на висшето образование по програма Erasmus+ KA220-HED. Шестимата партньори са отговорни за всички материали, създадени по този проект. Наръчникът на проекта за интеграция на нематериалното наследство има за цел да предостави цялостна теоретична и практическа рамка за разбиране, опазване, управление и популяризиране на нематериалното културно наследство (НКН).

Той подкрепя учащите и практикуващите в интегрирането на НКН в туризма и развитието на общността по отговорен и устойчив начин, като същевременно укрепва културната идентичност и участието на общността.

Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче са само на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз или ANPCDEFP. Нито Европейският съюз, нито ANPCDEFP носят отговорност за тях.

За допълнителни ресурси и обучителни материали, потребителите са поканени да получат достъп до платформата на проекта:

<https://InThrace.unItbv.ro/Index.php/training-platform/>

Съдържание

Въведение	3
Компоненти на модела	7
за приложение към глави от Наръчника	1 5
Пример за приложение Глава 1: Общ преглед и разбиране на ИСН	15
Пример за приложение Глава 3: Категоризация на И СН	2 4
Пример за приложение Глава 4: Обяснение на стойността на туристическото наследство и въздействието му върху културата, икономиката и обществото – Хърватия	29
Пример за приложение Глава 5: Управление на опазването и представянето на НКН – Хърватия	37
Пример за приложение Глава 8: Механизми за опазване на нематериалното културно наследство (НКН)	4 5
Пример за приложение Глава 10: Етични съображения в нематериалното културно наследство (НКН)	60
Примери за приложение към казуси от ръководството	56
Пример за приложение Глава 1: Казус Парад „Момчетата от Брашов“ – Идентичност и нематериално културно наследство (НКН)	56
Пример за приложение Глави 2 и 6: Казус Фадо в Лисабон, Португалия, Нематериално наследство, политика и дизайн на туризма	6 0
Пример за приложение Глава 3: Казус Периферии Фокида, Войотия, Гърция	66
Пример за приложение Глава 6: Казус Централна Македония - Халкидики, Гърция	68
Пример за приложение Глава 7: Казус Периферии Фокида, Войотия, Гърция	7 1
Пример за приложение Глава 7: Казус Източна Македония - Тракия, Гърция	7 3
Заклучение	77
Литература	79

Въведение

Нематериалното културно наследство (НКН или ИН) обхваща практиките, представянията, изразите, знанията и уменията, които общностите, групите и отделните лица разпознават като част от своето културно наследство. Опазването и популяризирането на НКН е от решаващо значение за поддържането на културното многообразие и насърчаването на чувството за идентичност. Подобреният модел е структуриран около три ключови слоя: (1) интерпретация, (2) интеграция и (3) управление на НКН. Основните цели на слой №1 са да се развие задълбоченото разбиране и оценяване на НКН у учениците. Слой №2 има за цел да вгради НКН в образователните рамки и учебни програми на различни нива на образование, а слой №3 се стреми да установи устойчиви практики за опазване, документиране и популяризиране на НКН.

Подобреният модел за интерпретиране, интегриране и управление на културното наследство е проектиран да включва съвременни технологии и да се фокусира върху образователни приложения, насочени по-специално към учениците. Този модел има за цел да увеличи ангажираността на учениците чрез интерактивно обучение, като същевременно гарантира ефективното запазване и популяризиране на културното наследство.

Моделът на интерпретативното уравнение е интегриран в настоящия модел, за да се подобрят неговите възможности. Интерпретативното уравнение е мощен инструмент, често използван при интерпретацията на културното наследство. То се състои от три основни компонента: Знания (З), Емоционално въздействие (Е) и Интелектуална връзка (И). Уравнението обикновено се изразява като:

Интерпретация = (K + E) × И

Това уравнение подчертава, че ефективната интерпретация изисква знания, трябва да предизвиква емоционална реакция и да насърчава интелектуалната ангажираност. Когато това уравнение се интегрира в подобрения модел за управление на ИН, то служи като водещ принцип за разработване на всеки компонент.

По този начин, подобреният модел има за цел да използва съвременни технологии и да се фокусира върху образователни приложения в подкрепа на опазването, популяризирането и управлението на интелектуалното наследство на Христос. Чрез включването на интерпретативното уравнение, моделът гарантира, че интерпретацията на интелектуалното наследство е едновременно информативна и емоционално резонансна, улеснявайки по-дълбоките интелектуални връзки между учениците и по-широката общност, както е илюстрирано на Фигура 1.

Фигура 1. – Модел на интерпретация, интеграция и управление на нематериалното наследство

Предоставената диаграма служи като основно ръководство. Тя се състои от седем ключови компонента, всеки от които е представен с уникален цвят и икона. Тези компоненти са взаимосвързани, образувайки холистичен подход за управление на ИН, а основните цели, залегнали в основата му, са:

- Да се улесни тълкуването и разбирането на ИН сред учениците.
- Ефективно интегриране на нематериалното културно наследство в образователните програми.
- Да управлява НКН по начин, който гарантира неговото опазване за бъдещите поколения и учебния опит на учениците.
- Да се насърчи активното участие на учениците в опазването и популяризирането на нематериалното културно наследство.

Методологията интегрира един или повече от следните подходи, вариращи в зависимост от изследваната глава и гледната точка на преподавателя.

- **Техники на разказване:** Разказването на истории и наративите правят културното наследство достъпно за учениците. Това може да се постигне чрез мултимедийни презентации, документални филми и проекти за устна история.
- **Интерактивни платформи:** Учениците могат да изследват различни аспекти на нематериалното културно наследство, използвайки интерактивни дигитални платформи, като виртуални обиколки, симулации и игри.
- **Контекстуализация:** Осигурете исторически и културен контекст на елементите на НКН, за да помогнете на учениците да разберат тяхното значение.

- **Съвместно обучение:** Насърчаване на групови проекти и дискусии за насърчаване на взаимното обучение и по-задълбоченото ангажиране с НКН.
- **Геймификация:** Включете елементи на геймификация, за да направите изучаването на НКН по-ангажиращо и интерактивно. Това може да включва викторини, предизвикателства и награди за учениците, които активно участват в дейности, свързани с НКН.
- **Изкуствен интелект (ИИ):** ИИ може да персонализира учебните преживявания, да препоръчва съдържание, свързано с ИИ, и да анализира ангажираността на учениците и резултатите от обучението.
- **Проектно-базирано обучение:** Прилагане на инициативи за проектно-базирано обучение, където учениците могат да изследват, документират и представят различни аспекти на НКН.
- **Дигитално архивиране:** Създаване на дигитални хранилища за документиране и съхранение на елементи от НКН, като се гарантира, че те са достъпни както за студентите, така и за широката общественост.

Той предоставя на учителите подкрепа и ресурси, като ги снабдява със знанията и инструментите, необходими за ефективно преподаване на нематериалното наследство.

Компоненти на модела

Диаграмата, предоставена по-рано (Фигура 1), е основната структура. Всеки компонент сега ще интегрира принципите на интерпретативното уравнение и ще очертае методологичните подходи, които да се следват.

Компонент 1: Идентификация и документация (тъмно жълто)

Целта на компонент 1 е да се проведе задълбочено проучване и анализ на елементите на ИН, за да се осигури солидна база от знания (3). За да активирате интерпретативното уравнение в тази област, уверете се, че можете да достигнете следните три нива:

Таблица 1 - Модел на интерпретативно уравнение за компонент №1

Знания (З)	Емоционално въздействие (Е)	Интелектуална връзка (И)
Уверете се, че изследването е изчерпателно, точно документира елементите на информационното общество и предоставя подробен контекст.	Помолете учениците да съберат истории и лични разкази от членове на общността, за да включат емоционалното значение на практиките за емоционално развитие в изследването.	Насърчете учениците да мислят критично за това как да представят тези знания по начини, които резонират интелектуално с разнообразна аудитория

За да се насърчи постигането на тези три измерения, могат да се проучат следните методологии:

- Работилници и семинари: Организирайте работилници, където общностите могат да споделят своите практики за информационни технологии със студенти и преподаватели.
- Методи на участие: Насърчаване на членовете на общността да участват в документирането и интерпретацията на тяхното наследство.
- Програми за културен обмен: Улесняване на обмена, при който студентите могат да се запознаят с практиките на културния обмен от първа ръка и да взаимодействат с носители на културата.
- Етнографски изследвания: Използвайте качествени методи на изследване, като интервюта, наблюдения на участници и анализ на документи.

Компонент 2: Участие на общността и овластяване (Зелен)

Целта е да се насърчи участието на местните общности в процеса на опазване на интерпретативното наследство, за да се гарантира, че практиките са устойчиви и ценени. Интегрирането на интерпретативното уравнение ще приеме следните пътища:

Таблица 2 - Модел на интерпретативно уравнение за компонент №2

Знания (З)	Емоционално въздействие (Е)	Интелектуална връзка (И)
Ангажирайте членовете на общността да споделят своя опит и разбиране за	Улеснявайте сесии за разказване на истории и културно	Интелектуална връзка (ИБ): Създаване на платформи за диалог, където учениците и членовете на

информационните технологии чрез видеоклипове, студентски срещи и устна комуникация.	изразяване, които подчертават емоционалните аспекти на културното наследство.	общността могат да изследват значенията и последиците от ИВ, насърчавайки рефлексивното мислене
--	---	---

За да се насърчи постигането на тези три измерения, могат да се проучат следните методологии:

- Работилници и семинари: Организирайте работилници, където общностите могат да споделят своите практики за информационни технологии със студенти и преподаватели.
- Методи на участие: Насърчаване на членовете на общността да участват в документирането и интерпретацията на тяхното наследство.
- Програми за културен обмен: Улесняване на обмена, при който студентите могат да се запознаят с практиките на културния обмен от първа ръка и да общуват с носители на културата.

Компонент 3: Интерпретация и популяризиране (светлосин)

Компонент три отразява необходимостта от разпространение на знания. Следователно, основната му цел е да гарантира, че знанията за НКН се съобщават ефективно на студентите и широката общественост. Интерпретативното уравнение може да бъде приложимо в този компонент по следния начин:

Таблица 3 - Модел на интерпретативно уравнение за компонент №3

Знания (З)	Емоционално въздействие (Е)	Интелектуална връзка (И)
Разработете образователни материали, които са богати на факти и се основават на всеобхватни изследвания	Използвайте мултимедийни инструменти (видеоклипове, интерактивно съдържание), за да предизвикате емоционални реакции, правейки информацията по-ангажираща и запомняща се	Проектирайте материали, които насърчават критичното мислене и интелектуалната ангажираност на учениците, като например теми за дискусия, рефлексивни въпроси, разработване на казуси и дейности за решаване на проблеми.

За да се насърчи постигането на тези три измерения , могат да се проучат следните методологии:

- **Образователни ресурси:** Разработване на презентации, мултимедийно съдържание и дигитални платформи, които представят знанията за информационните технологии в ангажиращи формати.
- **Публикации:** Насърчавайте академични публикации и студентски проекти по теми, свързани с информационните технологии, за разпространение на резултатите от изследванията.
- **Онлайн платформи:** Използвайте уебсайтове, социални медии и онлайн форуми, за да достигнете до по-широка аудитория и да повишите осведомеността за нематериалното културно наследство.

Компонент 4: Политика и управление (жълт)

Компонент 4 се фокусира върху разработването и прилагането на рамки и политики за управление, които подкрепят устойчивото управление и защита на информационните технологии. Интерпретативното уравнение може да бъде приложимо в този компонент по следния начин:

Таблица 4 - Модел на интерпретативно уравнение за компонент №4

Знания (З)	Емоционално въздействие (Е)	Интелектуална връзка (И)
Създаване на рамки за управление, основани на изследвания на практиките в областта на здравеопазването, като се гарантира, че политиките са добре информирани и основани на данни.	Включете казуси и примери, които се свързват емоционално с учениците, насърчавайки емпатията и личната връзка с информационните технологии, където е налице влиянието на политиката и управлението.	Разработване на задания и проекти, изискващи от студентите да изследват и прилагат европейското и националното законодателство, насърчавайки по-задълбочена интелектуална ангажираност и критични знания

За да се насърчи постигането на тези три измерения, могат да се проучат следните методологии:

- Работилници и ангажиране на заинтересованите страни:
Сътрудничество с местните общности, експерти и политици за

събиране на качествени и количествени данни за практиките в областта на хигиената на труда.

- **Опитно обучение:** Насърчаване на теренна работа за изучаване на въздействието на управлението на информационните технологии върху общностите. Разработване на симулации на сесии за изготвяне на политики, за да се осигури практически опит.
- **Преподаване, базирано на казуси:** Предоставяне на подбрани казуси, които показват успехи и неуспехи в управлението на НКН, за изграждане на емоционални и интелектуални връзки. Включване на интердисциплинарни перспективи (право, социология, антропология) за обогатяване на разбирането.

Компонент 5: Устойчиви практики (оранжев)

Петият компонент интегрира устойчиви практики в управлението на НКН, за да се осигури дългосрочно опазване.

Таблица 5 - Модел на интерпретативно уравнение за компонент №5

Знания (З)	Емоционално въздействие (Е)	Интелектуална връзка (И)
Прилагане на устойчиви практики, основани на всеобхватни познания за елементите на нематериалното културно наследство и общностите, които ги практикуват	Подчертайте дългосрочните емоционални и културни ползи от устойчивите практики за несекретно наследство	Насърчаване на иновативно мислене, което свързва традиционните практики със съвременни решения, насърчавайки чувството за отговорност и

	(ННК) на всички инициативи.	интелектуалното любопитство сред учениците
--	-----------------------------	--

За да се насърчи постигането на тези три измерения, могат да се проучат следните методологии:

- Разкази за дългосрочно въздействие: Подчертайте как опазването на НКН е повлияло положително върху идентичността и благосъстоянието на общността. Използвайте техники за разказване на истории, за да направите абстрактните ползи от устойчивостта на НКН достъпни и въздействащи.
- Иновативни образователни стратегии: Включете казуси на практики в областта на никалното културно наследство, успешно адаптирани към съвременните модели на устойчиво развитие (напр. екотуризм, използване на възобновяема енергия в традиционните занаяти).
- Интердисциплинарна интеграция: Включете гост-лекции или панели с експерти от различни области, за да вдъхновите интердисциплинарни подходи.

Компонент 6: Технологии и иновации (тъмносин)

Компонент шест предвижда насърчаване на технологиите и иновациите в интерпретирането и популяризирането на информационните технологии.

Таблица 6 - Модел на интерпретативно уравнение за компонент №6

Знания (З)	Емоционално въздействие (Е)	Интелектуална връзка (И)
Насърчавайте използването на	Дизайнерските проекти, използващи	Насърчавайте проекти, които

широка база от знания като основа за творчески проекти. Насърчавайте учениците да разработват творчески проекти (напр. филми, произведения на изкуството, представления), които преосмислят и преосмислят практиките на НКН	технологии и иновации за предаване на информация и предизвикване на силни емоционални реакции, правят никоеното наследство по-въздействащо и запомнящо се. Използвайте методологии за дизайнерско мислене, за да генерирате нови идеи за популяризиране и опазване на нематериалното културно наследство (НКН).	предизвикват учениците да мислят критично за никое национално наследство, интегрирайки емоционалните си преживявания с интелектуалното си разбиране. Създаване на иновационни лаборатории или центрове, където студенти, преподаватели и членове на общността могат да си сътрудничат по проекти, свързани с никалното културно наследство (НКН).
---	---	---

За да се насърчи постигането на тези три измерения, могат да се проучат следните методологии:

- **Интеграция на технологиите:** Използвайте дигитални инструменти (напр. ГИС за картографиране на ресурси от НКН, виртуална реалност за симулации за опазване на културни обекти), за да подобрите интелектуалната ангажираност.

Създайте дигитални архиви на практиките в областта на НКН в подкрепа на управлението, основано на доказателства.

- Технологично подобро ангажиране: Създаване на дигитални хранилища и платформи за споделяне на знания, които служат като живи архиви за нематериалното културно наследство (НКН).
- Изкуствен интелект (ИИ): ИИ може да персонализира учебните преживявания, да подкрепя дизайнерското мислене, да препоръчва съдържание, свързано с ИИ, и да анализира ангажираността на учениците и резултатите от обучението.
- Геймификация: Включете елементи на геймификация, за да направите изучаването на НКН по-ангажиращо и интерактивно. Това може да включва викторини, предизвикателства и награди за учениците, които активно участват в дейности, свързани с НКН.

Компонент 7: Мониторинг и оценка (розов)

Трябва да бъде въведена всеобхватна система за оценка и мониторинг, за да се гарантира успехът на модела. Това включва:

- Обратна връзка от учениците: Редовно събирайте обратна връзка относно учебния опит и ангажираността на учениците със съдържанието на информационните технологии.
- Оценки на учителите: Оценка на ефективността на програмите за обучение на учители и интегрирането на информационните технологии в учебните програми.
- Проучвания на въздействието: Провеждане на проучвания на въздействието, за да се оценят дългосрочните ефекти на модела върху опазването на ИН и резултатите от обучението на учениците.

- Преглед на технологиите: Непрекъснато актуализиране на технологичните инструменти и платформи, за да се гарантира, че те остават ефективни и актуални.
- Обратна връзка: Редовно събирайте обратна връзка за това колко добре се балансират и използват компонентите знания (З), емоционално въздействие (Е) и интелектуална връзка (И).

Подобреният модел за интерпретация, интегриране и управление на нематериалното наследство предоставя всеобхватна рамка за опазване и популяризиране на нематериалното наследство чрез образование. Чрез включване на съвременни технологии и фокусиране върху ангажираността на учениците, този модел гарантира, че културното наследство ще бъде запазено, активно чествано и разбирано от бъдещите поколения.

Прилагането на този модел ще изисква сътрудничество между преподаватели, културни експерти и технолози, но потенциалните ползи за учениците и по-широката общност са огромни. Чрез разглеждане на интерпретативното уравнение в подобрения модел за интерпретация, интеграция и управление на нематериалното наследство, тази рамка осигурява всеобхватен подход, който е не само информативен, но и емоционално и интелектуално ангажиращ.

Този модел осигурява солидна основа за опазване и популяризиране на НКН по начини, които резонират дълбоко с учениците и общностите, като гарантират, че културното наследство ще остане жизнено и актуално за бъдещите поколения.

Примери за приложение към глави от Наръчника

Примерно приложение Глава 1: Общ преглед и разбиране на ИСН

Първата стъпка в изучаването на нематериалното културно наследство (НКН) в полеви условия включва дефиниране на неговата концептуална структура и граници, както и на неговата съществена роля във формирането на колективната идентичност. Опазването на нематериалното културно наследство произтича от исторически и идеологически практики, които избират специфични традиции за защита и предаване.

Наследството съществува в състояние на непрекъснати преговори, защото общностите, чрез своята дейност, изпълняват и разпознават наследството, докато културната политика оформя този процес.

Изучаването на НКН позволява на изследователите да разберат как общностите изграждат своята споделена идентичност през историческите периоди.

Приложението има за цел да разработи единна педагогическа рамка, която да насочва студентите през организирано, рефлексивно изучаване на НКН и неговата роля във формирането на идентичността.

Това приложение прилага модела за интерпретация, интеграция и управление на НКН към главата „Общ преглед и разбиране на нематериалното културно наследство“.

A. Първоначални дейности по компоненти

1. Идентификация и документация (Компонент 01)

- **Приложение:** Разбиране на основните понятия на нематериалното културно наследство и неговата метакултурна конструкция чрез дефиниции и изучаване на идентичността и приемствеността.
- **Педагогически дейности:**
 - Въведете основни понятия като наследство , нематериално наследство и колективна идентичност.
 - Обсъдете времевите рамки и инфографиките за етапите на дефиниране и разпознаване на НКН.
 - Работилници за разказване на истории/Групови дискусии, свързващи семейните практики с по-широко културно наследство.
 - Рефлексивни задачи върху това, което учениците разпознават като наследство в своите общности.
 - Групови дебати относно това дали определени практики се квалифицират като НКН, прилагайки конститутивните фактори на Ленцерини (2011).
 - Пример: Учениците създават илюстрирани профили на наследството на местните традиции, прилагайки критериите за никое национално наследство и принципите за разпознаване на общността.

2. Участие на общността и овластяване (Компонент 02)

- **Приложение:** Подчертайте ролята на повишаването на осведомеността, че НКН е неразделна част от общностите, които го разпознават, изпълняват и разпространяват.
- **Педагогически дейности:**

- Групова дискусия върху самоопределението и общностното наследство.
- Организирайте интервюта с местни носители на традиции и старейшини или групови сесии за разказване на истории с участието на гости от общността.
- Картографиране на заинтересованите страни за оценка на властовите отношения в предаването на ИСН

Пример: Учениците провеждат проект за картографиране с участието на местните жители, за да идентифицират важни изрази на наследството и техните съответни пазители.

3. Интерпретация и популяризиране (Компонент 03)

- **Приложение:** Повишаване на способността на учениците да разбират и споделят никое национално наследство чрез методи, които съчетават академични постижения със социална отговорност, като се подчертава ролята му във формирането на колективна идентичност и межкултурния диалог.
- **Педагогически дейности:**
 - Провеждане на казуси на различни категории нематериално културно наследство (НКН), които могат да бъдат идентифицирани в общности (на различни нива: градско, етническо, национално, европейско).
 - Анализирайте примери за интерпретация на нематериално културно наследство (НКН) в музеи, учебници и социални медийни канали за туризъм.
 - Улеснявайте кръгове за разказване на истории, където учениците споделят или преосмислят местни елементи от НКН.

- Поканете специалисти по никое национално наследство да участват в диалог в класната стая или да създават материали съвместно с учениците.
- Създайте кампании в социалните медии или интерактивни платформи (напр. уеб страници, дигитални изложби), които да популяризират никоеното наследство с уважение.

Пример: Учениците съвместно създават дигитална изложба върху регионален елемент от нематериалното културно наследство (напр. традиционно разказване на истории, сезонен фестивал), която интегрира разказ, образност и анализ, основан на идентичността, за да насърчи културната осведоменост.

4. Политика и управление (Компонент 04)

- **Приложение:** Запознаване на студентите с рамки, конвенции и механизми за партиципативно управление, свързани с опазването на НКН.
- **Педагогически дейности:**
 - Възложете на учениците да изучат в групи хартите на ЮНЕСКО и Съвета на Европа (напр. Конвенцията от Фаро) и да прегледат националното законодателство в областта на културното наследство.
 - Разработване на политически документи, предлагащи правно признаване на недостатъчно представеното наследство.
 - Симулирайте заседания на националните комисии по вписване в ИСН

Пример: Учениците изготвят политика, препоръчваща приобщаващи механизми за маргинализираните общности на нематериалното културно наследство.

5. Устойчиви практики (Компонент 05)

- **Приложение:** Подчертайте как НКН допринася за устойчивостта на общността чрез устойчиви практики.
- **Педагогически дейности:**
 - Разгледайте връзките на НКН с градското развитие, зелената икономика и ангажирането на общността.
 - Проучете устойчиви модели за туризъм, базиран на нематериално културно наследство, и казуси за застрашени практики и решения в градски и крайградски райони.

Пример: Студентите предлагат план за сезонен фестивал, запазващ автентичността на занаятите, като същевременно подкрепя целите на екотуризма в градски контекст.

6. Технологии и иновации (Компонент 06)

- **Приложение:** Да се даде възможност на учениците да използват дигитални инструменти и креативни методи за изучаване, записване и споделяне на НКН, тъй като то представлява живо културно наследство, показващо разнообразни идентичности. Целта се простира отвъд опазването, като се стреми да направи НКН достъпно за всички, като същевременно се гарантира предаването му от поколение на поколение в различните общности и региони.
- **Педагогически дейности:**
 - Запознайте учениците с дигитални хранилища (напр. Europeana, списъци на ЮНЕСКО за културно наследство), които събират устна история, занаяти и празнични традиции.

- Улеснявайте ръководени от ученици проекти за дигитално разказване на истории, обхващащи семейно или регионално наследство.
- Разработете мултимедийни интервюта с членове на общността, обсъждащи значението на местното нематериално културно наследство в тяхната идентичност.
- Организирайте съвместна дигитална изложба на местна/регионална тематика за нематериалното културно наследство.
- Накарайте учениците да анализират как дигитализираните представяния на наследството оформят възприятията за идентичност и приобщаване.

Пример: Учениците проектират виртуална музейна обиколка, която акцентира върху регионалните изрази на никое културно наследство (напр. занаяти, устна история) и интегрира местния език, наративния контекст и гласовете на общността, за да подпомогне културната приемственост.

7. Мониторинг и оценка

Ключови стъпки	Детайли	Примери
Цели	-Задълбочено разбиране на дефинициите, категориите и разграниченията на ИСН	- увеличаване със 70% на броя на учениците, които могат правилно да разграничават материалното от нематериалното наследство при оценяване

	-признаване на НКН като механизъм за формиране на колективна идентичност. -осъзнаване на ролята на НКН за поддържането на културното многообразие	
Индикатори	Задайте измерими показатели за знания, емоционално въздействие и интелектуална връзка	- Брой и качество на студентските резултати (напр. профили на наследството, дигитални експонати) - Честота и дълбочина на взаимодействието между учениците и общността. - Подобряване на резултатите от знанията и критичното тълкуване на нематериалното културно наследство (НКН)
Инструменти	Изберете инструменти като анкети, оценки и обратна връзка, за да оцените резултатите	- Анкети и формуляри за обратна връзка от връстници; дневници за рефлексия и разказване на истории; оценки, базирани на рубрики, и концептуални карти;

		наблюдения и бележки за учители
Хронология	Определете етапи за проследяване на напредъка (седмично, месечно или в края на проекта)	- Междинна обратна връзка, партньорска оценка - Заключителни презентации и рефлексивни предложения

Б. Мониторинг на напредъка

Компоненти	Дейности по мониторинг	Примери
Знания (З)	- Проследяване на разбирането на учениците за дефинициите на наследството и теоретичните основи	- Викторини върху теоретичните основи на ИН и моделите на идентичност
Емоционално въздействие (Е)	- Следете ангажираността с общностите и емоционалните реакции чрез дневници за размисъл или разказване на истории	- Студентите представят дневници за размисъл след интервюиране на специалисти по никое национално наследство или анализ на казуси
Интелектуална връзка (И)	- Оценка на уменията за критично мислене, решаване на проблеми и сравнително мислене чрез	- Оценка на проекти, предложения за политики и критични

	резултати от проекти и иновативни идеи	есета, създадени от студенти
--	--	------------------------------

В. Оценка

Оценката разглежда цялостната ефективност и въздействие на педагогическите дейности, като гарантира разбирането от страна на учениците и тяхната значимост за общността.

Критерии за оценка	Фокусни области	Методи
Уместност	Отразяват ли дейностите принципите на формиране на идентичност и метакултурна рефлексия?	Обратна връзка от заинтересованите страни, окончателен преглед на проекта
Ефективност	Постигнати ли са педагогическите цели (К + О) × И?	Предварителни/последващи оценки, картографиране на концепции, дигитални портфолиа
Устойчивост	Могат ли резултатите от обучението на студентите да подпомогнат опазването на НКН в реалния свят?	Преглед на жизнеспособността на проекта, валидиране от общността

Въздействие	Резултатите иновативни, емпатични и приобщаващи ли са?	Отзиви от студенти, обратна връзка от връстници, кръстосана оценка, синтез на разказване на истории, използване на платформата
-------------	--	--

Г. Обратна връзка и непрекъснато усъвършенстване

Резултатите от мониторинга и оценката се използват за адаптиране на педагогически стратегии. Например:

- Ниско **E** scores → Integrate more Immersive or participatory storytelling.
- Слабо **az**outcomes → scaffold critical analysis tasks and peer debate.
- Sustainability Issues → Invite expert panels or case study reviews.

Това гарантира динамично, приобщаващо и адаптивно образование в областта на никоеното наследство, съобразено с интерпретативната и ориентирана към идентичността цел на модела.

Рамка за мониторинг и оценка, приложена към компонентите на фигурата

- Компонент 01 (Знания): Оценка на разбирането на дефинициите, разграниченията и рамките за класификация на НКН

- Компонент 02 (Ангажиране на заинтересованите страни): Проследяване на качеството на взаимодействието на учениците с общностите и осведомеността за културните роли
- Компонент 03 (Критично мислене): Оценете доколко добре учениците представят съдържанието на нематериалното културно наследство по начини, които са достъпни, уважителни и представляват различни гледни точки (*т.е.* културно чувствителни формати, включително гласовете на общността)
- Компонент 04 (Управление и политика): Оценка на разбирането и приложимостта на политиките, свързани с НКН.
- Компонент 05 (Устойчивост): Анализирайте предложенията на студентите, насочени към осигуряване на непрекъснатост на практиките в областта на нематериалното културно наследство и ползите за общността.
- Компонент 06 (Сътрудничество): Проследяване на резултатите от сътрудничеството по групови проекти.
- Компонент 07 (Иновации): Измерване на креативността и осъществимостта на предложените от студентите инструменти и решения.

Интегриране на рамката

Използвайки всички компоненти на подобрения модел на ИСН, подходът акцентира върху:

1. Развитие на знанията: Концептуална яснота на никое национално наследство и слоевете за идентичност.
2. Емоционална връзка: Гласовете на заинтересованите страни се уважават и учениците развиват емпатия.
3. Интелектуална ангажираност чрез метакултурна осъзнатост и критично приложение.

Пример за приложение Глава 3: Категоризация на ИСН

Категоризирането на нематериалното културно наследство е от съществено значение за разбирането, документирането и опазването на културното многообразие. Тази глава изследва петте области на нематериалното културно наследство на ЮНЕСКО и критикува ограниченията на прекалено строгите рамки. Педагогическите приложения трябва да насърчават учениците да се ангажират критично със системите за класификация, да идентифицират техните пропуски и да предложат приобщаващи алтернативи, основани на местните реалности.

А. Първоначални дейности по компоненти

1. Идентификация и документация (Компонент 01)

- **Приложение:** Развийте основни познания за категориите на НКН на ЮНЕСКО и проучете предизвикателствата пред класификацията в реалния свят.
- **Педагогически дейности:**
 - Представете петте области на ЮНЕСКО и предложените допълнения (кулинарни изкуства, музика).
 - Анализирайте примери, в които класификацията е двусмислена.
 - Възложете групова работа за класифициране на локалните елементи на никелната култура (НКУ), използвайки множество измерения.
 - Използвайте ролеви игри: учениците действат като експерти по културно наследство, опитвайки се да категоризират нови подавания на документи за никое национално наследство.

Пример: Учениците анализират национален случай (напр. румънско коледарство - colIndatul) и решават как той се вписва в множество категории на ЮНЕСКО.

2. Участие на общността и овластяване (Компонент 02)

- **Приложение:** Центриране на гласовете на общността в усилията за категоризация и разкриване на локално значими измерения на НКН.
- **Педагогически дейности:**
 - Поканете членове на общността или занаятчии в клас, за да опишат своите практики със свои собствени термини.
 - Студентите провеждат интервюта: „Как бихте категоризирали вашата традиция и защо?“
 - Сравнете експертните рамки със системите за класификация на общността.
 - Организирайте картографски семинари с местни жители, използвайки модела на Фредхайм и Халаф.

Пример: Учениците създават съвместно с местните жители културна карта, използвайки определени от общността категории на никое национално наследство.

3. Интерпретация и популяризиране (Компонент 03)

- **Приложение:** Подобряване на критичното и интелектуално ангажиране на учениците чрез категоризация на никое национално наследство.
- **Педагогически дейности:**
 - Дебати по казуси: ЮНЕСКО срещу местни културни рамки.

- Разработете промоционални материали, отразяващи многоизмерните идентичности на нематериалното културно наследство.
- Есета за сравнителна рефлексия: „Можем ли да създадем алтернативни системи за класификация?“

Пример: Учениците преосмислят значението на даден фестивал, използвайки множество модели за категоризация.

4. Политика и управление (Компонент 04)

- **Приложение:** Оценете последиците от рамките за класификация върху управлението.
- **Педагогически дейности:**
 - Проучете националните политики за регистрация на ИСН.
 - Симулирайте решения за класификация от страна на културните съвети.
 - Предложете промени в политиката, които да позволят хибридни категории.

Пример: Студентите изготвят политически документи, предлагащи реформи, които да направят класификациите по-приобщаващи.

5. Устойчиви практики (Компонент 05)

- **Приложение:** Свържете предизвикателствата на класификацията с устойчивостта на наследството.
- **Педагогически дейности:**
 - Проучете как прекалено опростената класификация води до загуба на наследство.

- Идентифицирайте „рискови“ ИСН поради лоша класификация и разработете планове за спасяване.
- Проектирайте модели на цифрови близнаци за сложна документация на ИСН.

Пример: Студенти проектират многодоменен дигитален близнак за изчезваща тъкаческа традиция.

6. Технологии и иновации (Компонент 06)

- **Приложение:** Използвайте технологии за преодоляване на ограниченията на класификацията.
- **Педагогически дейности:**
 - Разгледайте моделите за класификация на ИСН, базирани на изкуствен интелект.
 - Създаване на дигитални експонати, позволяващи многократно маркиране на нематериална културна спадщина (НКУ).
 - Организирайте хакатони за инструменти за класификация.

Пример: Учениците използват генеративни приложения с изкуствен интелект, за да класифицират нематериалното наследство в своя регион и да го сравнят с класификацията на ЮНЕСКО.

7. Мониторинг и оценка

Разработете план за оценка на това доколко добре учениците разбират, критикуват и прилагат рамките за категоризация на никое национално наследство.

Ключови стъпки	Детайли	Примери
Цели	Разберете категориите на ИСН и техните ограничения	80% от студентите прилагат двойни рамки (ЮНЕСКО + алтернатива) до края на семестъра
Индикатори	Задайте измерими показатели за знания, емоционално въздействие и интелектуална връзка	Качество на картографирането на НКН; оригиналност на алтернативните системи; ангажиране с общностите
Инструменти	Изберете инструменти като анкети, оценки и обратна връзка, за да оцените резултатите	-Рубрика за класификационни задачи; обратна връзка от колеги след проекта
Хронология	Етапи за проследяване на напредъка (текущ и в края на проекта)	- Презентации в средата на срока - изложба на дигиталното наследство в края на курса

Б. Мониторинг на напредъка

Компоненти	Дейности по мониторинг	Примери
------------	------------------------	---------

Знания (З)	Проследяване на концептуалното разбиране на измеренията на НКН	Викторини по категории и предизвикателства на ЮНЕСКО
Емоционално въздействие (Е)	Измерете емпатията и уважението на общността	Дневници за рефлексия след интервюта с общността
Интелектуална връзка (И)	- Оценка на креативните преосмисляния на нематериалното културно наследство	Групови дебати, предложения за прекласификация, критики на политики

В. Оценка

Критерии за оценка	Фокусни области	Методи
Уместност	Дейностите критично ли се занимаваха с рамките за категоризация?	Размисли върху казуси + интервюта със заинтересовани страни
Ефективност	Развити ли бяха знанията и креативността?	Сравнение на уменията за категоризация на ИСН преди/след теста

Устойчивост	Могат ли предложените рамки да подобрят приемствеността на наследството?	Оценка на студентските предложения във връзка с реалните практики
Въздействие	Учениците имаха ли възможност да задават въпроси и да създават заедно?	Отзиви на студенти; обратна връзка от партньори в общността

Г. Обратна връзка и непрекъснато усъвършенстване

Резултатите от мониторинга и оценката се използват за адаптиране на педагогически стратегии. Например:

- Анализирайте резултатите от рубриците и обратната връзка от общността, за да идентифицирате слабостите на компонентите
- Коригирайте стратегиите за преподаване: например, ако креативността е ниска, интегрирайте повече технологични инструменти; ако емоционалната ангажираност е слаба, увеличете работата на терен.
- Улесняване на итеративните цикли на размисъл и редизайн

Пример за приложение Глава 4: Обяснение на стойността на туристическото наследство и въздействието му върху културата, икономиката и обществото – Хърватия

Разбирането на стойността и въздействието на туризма върху наследството е от решаващо значение за постигането на баланс между опазването на културното наследство, икономическото развитие и социалната устойчивост. Тази глава представя ключовите динамики, свързващи наследството, както материално, така и нематериално, с туризма и неговите многостранни последици.

Приложена педагогически, тя дава възможност на студентите да анализират критично наследството като социален продукт, маркер на културната идентичност и икономически актив. Предлагат се следните педагогически дейности, за да се изследват тези въпроси и да се насърчат информирани, рефлексивни и местно значими практики.

А. Първоначални дейности по компоненти

1. Идентификация и документация (Компонент 01)

- **Приложение:** Да се развие способността на учениците да разграничават и категоризират различни форми на наследство: материално и нематериално, движимо и недвижимо.
- **Педагогически дейности:**
 - Проведете картографски упражнения за идентифициране на местните видове наследство (архитектура, фолклор, занаяти и др.).
 - Възложете задачи на терен за фотографиране и документиране на туристически ориентирани обекти или практики на наследството.

- Въвеждане на аналитични инструменти за оценка на автентичността и комерсиализацията в туристически контекст.

Пример: Учениците създават визуална типология на елементите на местното наследство, категоризирани по тяхната туристическа експозиция и общностна стойност.

2. Участие на общността и овластяване (Компонент 02)

- **Приложение:** Акцент върху местната роля при определянето и управлението на наследството в контекста на туризма.
- **Педагогически дейности:**
 - Организирайте семинари с членове на общността, за да съберете мнения за въздействието на туризма.
 - Насърчавайте интервюта с жители или заинтересовани страни относно ползите и предизвикателствата, свързани с превръщането на наследството в стока.
 - Подкрепете учениците в съвместното разработване на анкети с партньори от общността.

Пример: Учениците проектират карти на наследството с участието на обществеността, които противопоставят ценното за общността наследство с такова, привлечено от туристите.

3. Интерпретация и популяризиране (Компонент 03)

- **Приложение:** Да се подготвят учениците за критична оценка на това как наследството се интерпретира и представя за туристите.
- **Педагогически дейности:**
 - Анализирайте туристически брошури, уебсайтове и съдържание в социалните медии за наративи и пропуски.

- Обсъдете напрежението между историческата точност и предлагането на пазара на разказване на истории.
- Разработете алтернативни интерпретативни материали, основани на гледните точки на общността.

Пример: Учениците преработват рекламна листовка за местен обект, като интегрират приобщаващи и устойчиви наративи.

4. Политика и управление (Компонент 04)

- **Приложение:** Запознаване на студентите с ролята на институциите и регулаторните рамки в управлението на културното наследство и туризма.
- **Педагогически дейности:**
 - Прегледайте насоките на ЮНЕСКО за световното наследство и националните политики в туризма.
 - Симулирайте заседания на общинския съвет по културно наследство, за да вземете решения по предложения за туристически проекти.
 - Оценете реалните конфликти между развитието и опазването на околната среда.

Пример: Студенти изготвят симулативен политически резюме, в което съветват община относно управлението на свръхтуризма в зона на културното наследство.

5. Устойчиви практики (Компонент 05)

- **Приложение:** Насърчаване на модели на устойчив туризъм, които опазват наследството и овластяват местните икономики.
- **Педагогически дейности:**
 - Проучете международни примери за екокултурен туризъм, пътеки за агро-наследство или бавен туризъм.

- Предложете показатели за устойчивост за развитие на туризма в местна среда.
- Обсъдете екологичния отпечатък на масовия туризъм и стратегиите за смекчаване на последиците.

Пример: Учениците предлагат туристически маршрут с ниско въздействие, свързващ обекти на културното наследство с местни производители и разказвачи на истории.

6. Технологии и иновации (Компонент 06)

- **Приложение:** Използване на дигитални инструменти за интерпретиране, популяризиране и управление на наследството в рамките на туризма.
- **Педагогически дейности:**
 - Разгледайте VR/AR приложения за разказване на истории и опазване на културното наследство.
 - Проектирайте интерактивни туристически приложения или дигитални изложби, включващи гласовете на общността.
 - Запознайте учениците с картографирането на културното наследство в ГИС и визуализацията на данни.

Пример: Учениците съвместно създават (план за) мобилно приложение, което води потребителите през пътека на наследството с вградени устни истории.

7. Мониторинг и оценка (Компонент 07)

Разработете план за мониторинг и оценка (M&E) с ясни цели, показатели и срокове за проследяване на ангажираността на учениците с темите на културния туризъм, включително социалното, икономическото и културното въздействие на туризма върху наследството.

Ключови стъпки	Детайли	Примери
Цели	Оценка на разбирането на учениците за видовете наследство, въздействието на туризма и устойчивото развитие	Учениците обясняват как туризмът влияе върху обектите на културното наследство и местните общности в презентации или писмени доклади
Индикатори	Брой оценени елементи на наследството; задълбочен анализ на въздействието на туризма; използване на приобщаващи перспективи	Казусите на студентите включват картографиране на заинтересованите страни, доклади за въздействието и предложения за етичен туризъм
Инструменти	Анкети, рефлексивни дневници, обратна връзка от заинтересованите страни, рубрики за оценяване	Експертни оценки на рекламни материали; обратна връзка от представители на общността; картографиране на концепции
Хронология	Структурирано в рамките на курса: идентифициране на наследството (в началото), анализ на общността (в средата на	Междинни оценки на черновите; финални презентации или представяне на проекти

	периода), окончателни предложения (в края)	
--	--	--

Б. Мониторинг на напредъка

Мониторингът включва непрекъсната оценка на педагогическите дейности, за да се осигури съответствие с учебните цели от Глава 4, по-специално критично мислене, гражданска ангажираност и устойчивост.

Компоненти	Дейности по мониторинг	Примери
Знания (З)	Проследяване на разбирането на категориите наследство, типологиите на туризма и рамките за опазване	Викторини за принципите на ЮНЕСКО; бележки от посещения на обекти на културното наследство
Емоционално въздействие (Е)	Оценете емпатията към приемащите общности и маргинализираните гласове в туризма на наследството	Студентски размисли върху местни интервюта или преживявания от разселване в общността
Интелектуална връзка (И)	Оценка на способността за генериране на стратегически и етични решения в туризма	Анализ на проблемите със свръхтуризма; предложения за бавен или общностен туризъм

Инструменти за мониторинг:

- Анкети и формуляри за обратна връзка след посещение
- Дневници за рефлексия и самооценка
- Коментари на заинтересованите страни
- Рецензии от колеги и рубрики за наблюдение
- Дискусии във фокус групи с местни партньори

В. Оценка

Оценката гарантира, че педагогическите дейности водят до цялостно разбиране на въздействието на туризма върху наследството и насърчават смислени, ориентирани към общността резултати.

Критерии за оценка	Фокусни области	Методи
Уместност	Справя ли се студентската дейност с предизвикателствата, свързани с туризма в областта на културното наследство в реалния свят?	Оценка от местни експерти, неправителствени организации или заинтересовани страни от общината
Ефективност	Прилагат ли се успешно принципите на интерпретативните уравнения ($K + E \times I$)?	Предварителни/следващи и тестове за оценка на знанията; критични есета; дигитални портфолиа
Устойчивост	Жизнеспособни ли са студентските	Рубрика за оценяване на устойчивостта;

	предложения, съобразени с общността и ориентирани към бъдещето?	одобрение от заинтересованите страни
Въздействие	Резултатите креативни, приобщаващи и етично обосновани ли са?	Публични презентации, гласуване от колеги и дългосрочен обществен интерес

Инструменти за оценка:

Рубрики за критична оценка на проекта:

- Предварителни и последващи тестове за въздействие върху наследството и туризма
- Интервюта със заинтересованите страни и обратна връзка
- Заключителни размисли и презентации
- Групова самооценка и критика от колеги

Г. Обратна връзка и непрекъснато усъвършенстване

- Преразгледайте форматите на проектите, за да се гарантира, че учениците вземат предвид гласовете на приемащите общности и не се фокусират единствено върху икономическите ползи от туризма (Е).
- Адаптирайте стратегиите за преподаване, ако анализът не е задълбочен или не предлага разнообразие от гледни точки (И).
- Засилване на интердисциплинарното ангажиране, ако наследството е тясно формулирано в популяризиращ план (З).

Рамка за мониторинг и оценка, съобразена с компонентите

Компонент 01 (Знания): Оценка на способността за разграничаване между видове наследство и разбиране на техния туристически потенциал.

Компонент 02 (Овластяване): Наблюдение на ангажираността с местните общности и интегрирането на техните гледни точки.

Компонент 03 (Интерпретация): Оценка на креативността и точността в разказите за наследството в туризма.

Компонент 04 (Управление): Преглед на осведомеността за политиките и въпросите на управлението в планирането на туризма.

Компонент 05 (Устойчивост): Оценка на екологичната и социалната осъществимост на студентските предложения.

Компонент 06 (Иновации): Измерване на дигиталната плавност и дизайнерското мислене в инструментите за туризъм.

Компонент 07 (Оценка): Преглед на критичното мислене и рефлексивността при оценките на проекти.

Интегриране на рамката

Чрез прилагане на интерпретативното уравнение ($K + E \times I$) към дейностите от Глава 4, учениците се насочват към:

1. **Развиване на знания** – Идентифициране и анализ на връзките между наследството, туризма и устойчивостта.
2. **Насърчаване на емоционалната ангажираност** – Разбиране на преживяванията на общността, неравенствата и уязвимостите в туристическата среда.

3. **Укрепване на интелектуалните връзки** – Създаване на приобщаващи, стратегически и ориентирани към бъдещето модели за туризъм, свързан с наследството.

Този подход подготвя студентите да се ангажират критично с културните, икономическите и политическите измерения на културното наследство и ги насърчава да действат като отговорни и иновативни професионалисти в областта на наследството.

Примерно приложение Глава 5: Управление на опазването и представянето на НКН – Хърватия

Опазването и представянето са от основно значение за опазването на НКН. Тези процеси гарантират, че практиките, свързани с НКН, се предават, съживяват и поддържат чрез приобщаващо образование, ангажиране на общността и координирано управление. Тази глава представя ключови принципи и практики, които подкрепят отговорни, основани на участието и дългосрочни подходи към управлението на НКН. Предлагат се следните дейности за проучване и прилагане на тези концепции в образователната среда:

А. Първоначални дейности по компоненти

1. Идентификация и документация (Компонент 01)

- **Приложение:** Запознаване на студентите с изграждането на знания и техническото документиране на практики в областта на никое национално наследство.
- **Педагогически дейности:**
 - Преподавайте методи за инвентаризация и документиране (напр. етнографски методи, интервюта, аудиовизуални инструменти).
 - Поканете учениците да документират местен елемент от НКН чрез снимки, видеоклипове и интервюта.
 - Анализирайте разликите между документацията за националните регистри и обществените архиви.

Пример: Учениците провеждат и анализират видео интервюта с традиционни носители, създавайки мини дигитална етнография за класна изложба.

2. Участие на общността и овластяване (Компонент 02)

- **Приложение:** Насърчавайте учениците да съвместно творят с общностите в процесите на опазване.
- **Педагогически дейности:**
 - Организирайте семинари за картографиране с участието на обществеността, където студентите картографират практиките на никое национално наследство с участието на общността.
 - Симулирайте срещи с множество заинтересовани страни относно опазването на застрашен елемент от НКН.
 - Насърчаване на обмена на знания между поколенията с носителите на традиции.

Пример: Учениците улесняват диалог между младежи и възрастни хора в местна общност, за да съберат знания за конкретен ритуал или сезонно събитие.

3. Интерпретация и популяризиране (Компонент 03)

- **Приложение:** Обучете студентите да интерпретират и популяризират НКН точно във формална и неформална обстановка.
- **Педагогически дейности:**
 - Прегледайте успешните и проблемните практики за интерпретация в музеите или туризма.
 - Създайте образователни материали (брошури, панели, дигитални приложения), удобни за посетителите, за местното нематериално културно наследство.
 - Организирайте симулирана пресконференция за откриването на център за интерпретация на нематериална културна спадщина.

Пример: Учениците разработват интерпретационни панели за хипотетична местна изложба на нематериално културно наследство, включително разкази и визуални материали.

4. Политика и управление (Компонент 04)

- **Приложение:** Въвеждане на модели на управление и практики за регистрация (напр. ЮНЕСКО, национални регистри).
- **Педагогически дейности:**
 - Проучете съдебни практики и конвенции (напр. ЮНЕСКО 2003, Конвенцията от Фаро).
 - Създайте макетни заявления за вписване в национален регистър на ИСН.
 - Ролеви игри, в които правителствени и експертни комисии вземат решения относно приоритетите за опазване на НКН.

Пример: Учениците пишат формуляр за номинация и предложение за включване на местна традиция на нематериалното културно наследство в националния регистър.

5. Устойчиви практики (Компонент 05)

- **Приложение:** Свързване на опазването на НКН с устойчивото развитие на общността.
- **Педагогически дейности:**
 - Проучете въздействието на туризма, свързан с нематериалното културно наследство, и обсъдете проблема с прекомерната комерсиализация.
 - Създайте план за устойчив фестивал, който подчертава общностните традиции и грижата за околната среда.

- Оценете потенциала на традиционните занаяти за местните зелени икономики.

Пример: Учениците разработват бизнес модел за устойчив, местен занаятчийски кооператив, базиран на традиционно тъкачество.

6. Технологии и иновации (Компонент 06)

- **Приложение:** Използвайте дигитални инструменти в подкрепа на документирането, образованието и популяризирането на НКН.
- **Педагогически дейности:**
 - Разгледайте инструментите за дигитално архивиране и етичните проблеми при виртуалното съхранение.
 - Организирайте хакатон за създаване на приложения за партиципативно картографиране на наследството.
 - Разработване на AR/VR преживявания, които предават истории за нематериално културно наследство на по-младите поколения.

Пример: Студенти проектират мобилно приложение, което позволява на туристите да откриват обекти на нематериалното културно наследство в даден регион с геолокирани истории и взаимодействия с QR кодове.

7. Мониторинг и оценка (Компонент 07)

Разработете план за мониторинг и оценка с ясни цели, показатели и срокове за проследяване на напредъка по целите за опазване на НКН

Ключови стъпки	Детайли	Примери
Цели	Оценка на знанията за процесите на опазване, предаване и популяризиране	Повишена способност на учениците да разработват приобщаващи планове за защита след първоначална оценка
Индикатори	Брой документирани елементи на НКН, качество на сътрудничеството между студентите и общността	Обратна връзка от колеги, рубрики за оценяване, цифрови резултати, увеличен брой
Инструменти	Анкетни, самооценки, обратна връзка от заинтересованите страни, прегледи на портфолио	Анкетни след сесията, викторини, оценка, базирана на проекти
Хронология	Структурирано по етапи на обучение: първоначално проучване, междинен анализ и уточняване, финални презентации	Междинна експертна оценка и финална публична презентация с представители на общността

Б. Мониторинг на напредъка

Мониторингът включва непрекъсната оценка на дейностите, като се гарантира, че управлението на дейностите по опазване и представяне на НКН е в съответствие с плана.

Компоненти	Дейности по мониторинг	Примери
Знания (З)	Оценка на разбирането на инструментите за защита, правните рамки и методите за документиране	Викторини по рамките на ЮНЕСКО/Фаро; анализ на националните регистри на НКН
Емоционално въздействие (Е)	Проследявайте емпатията и връзката с общностите чрез директни взаимодействия	Дневници за размисъл след срещи на общността
Интелектуална връзка (И)	Оценявайте креативните и критични приложения на знанието	Оценка на плановите за фестивали, дигитални изложби или предложения за политики

Инструменти за мониторинг:

- Анкети и формуляри за обратна връзка
- Дневници за размисъл
- Мрежи за наблюдение по време на презентации и дискусии
- Коментари на заинтересованите страни

- Пряко наблюдение

В. Оценка

Оценката разглежда общата ефективност и въздействие на педагогическите дейности, като осигурява съответствие с целите за опазване и представяне на НКН.

Критерии за оценка	Фокусни области	Методи
Уместност	Съобразени ли са преподаваните практики за опазване с реалните процеси в областта на нематериалното културно наследство (НКН)?	Практики по проекта, прегледани от експерти по никое национално наследство или представители на общността
Ефективност	Постигнати ли са принципите на интерпретативното уравнение ($K + E \times I$)?	Предварителни/последващи оценки, картографиране на концепции
Устойчивост	Предложените методи за защита жизнеспособни ли са в дългосрочен план?	Валидиране от общността, тестване на сценарии
Въздействие	Учениците ангажират ли се иновативно, приобщаващо и критично с нематериалното наследство?	Портфолия, интервюта със заинтересовани страни, публични изложби

Инструменти за оценка:

- Анкети и формуляри за обратна връзка, рубрики
- Размисли върху личните дневници
- Предварителни и последващи оценки
- Коментари на заинтересованите страни
- Заключителни презентации

Г. Обратна връзка и непрекъснато усъвършенстване

- Коригирайте форматите на проекта, ако документацията не е разбираема от заинтересованите страни и не е налице местно мнение (Е).
- Коригирайте методите на преподаване, ако учениците се затрудняват с ангажираността (И).
- Увеличете интердисциплинарното участие, когато управлението на НКН е недостатъчно задълбочено (З).

Рамка за мониторинг и оценка, съобразена с компонентите

- **Компонент 01 (Знания):** Оценка на качеството на документацията и изследванията на НКН.
- **Компонент 02 (Овластяване):** Проследяване на взаимодействието и съвместното творчество на учениците с общностите.
- **Компонент 03 (Интерпретация):** Оценка на приобщаващи и уважителни интерпретационни стратегии.
- **Компонент 04 (Управление):** Проверка на разбирането на правните и политическите рамки.

- **Компонент 05 (Устойчивост):** Преглед на дългосрочната жизнеспособност на студентските предложения.
- **Компонент 06 (Иновации):** Измерване на използването на технологии и дизайнерско мислене в опазването на НКН.
- **Компонент 07 (Оценка):** Преглед на надеждността на инструментите за мониторинг и анализите.

Интегриране на рамката

Чрез съгласуване на педагогическите дейности с принципите на Глава 5 и интерпретативното уравнение, този подход позволява:

1. **Развитие на знанията** – правна, културна и методологична яснота.
2. **Емоционална връзка** – Дълбока ангажираност на учениците с носителите на НКН и местния контекст.
3. **Интелектуална ангажираност** – приложение в реалния свят на устойчива и публична защита.

Тази рамка култивира етично осъзнати, методологично подготвени и отзивчиви към общността студенти, готови да съвместно създават бъдещето на опазването на НКН.

Пример за приложение Глава 8: Механизми за опазване на нематериалното културно наследство (НКН)

Основният стълб на международно ниво е Конвенцията на ЮНЕСКО от 2003 г. за опазване на НКН, която предоставя световна рамка за идентифициране, документиране и опазване на НКН. Тя насърчава държавите-страни по Конвенцията да предприемат институционални и правни мерки за опазване на наследството. Държавите-страни по Конвенцията трябва да правят инвентаризации на своето НКН и да представят периодични доклади за своите действия. Такова световно признание също така повишава осведомеността и насърчава световното сътрудничество за опазване на застрашените традиции.

Националните разпоредби са следващото ниво на защита на НКН. Някои държави-членки на ЕС са приели законодателство за защита на НКН чрез вписване в списъка на наследството, осигуряване на финансиране и подкрепа за изследвания и документиране. Правните рамки като цяло следват международните препоръки и се вписват в местния контекст.

Например, някои държави са разработили политики, които интегрират НКН в училищните програми, за да го предадат на бъдещите поколения. Правителството предлага и финансиране за опазване на наследството, което може да се използва за спонсориране на музеи, центрове за култура и изследвания.

В основата на опазването на НКН е ангажирането на общността. Местните общности са пазители на наследството и играят централна роля в предаването на знания, практики и традиции.

Инициативи, ръководени от общността, като фестивали, семинари и проекти за документиране, помагат за затвърждаване на опазването в живата практика. Общностите често взаимодействат с правителства

и неправителствени организации, за да получат достъп до ресурси и технически принос за създаване на възпроизводими модели за опазване на наследството.

Както държавата, така и местните общности имат капацитета да се включат във формални и неформални образователни инициативи, които позволяват повишаване на осведомеността за стойността на НКН, за да се предаде на бъдещите поколения. Формалните образователни институции, фестивали и семинари често служат като платформи за преподаване и учене.

Формалните образователни институции могат да интегрират НКН в учебните програми, за да предоставят на учащите се възможност да се запознаят с традициите от първа ръка. Разказването на истории в общността и стажовете също са значими неформални образователни инициативи, които позволяват предаването на традициите.

Вероятно най-зрелищните примери за опазването на НКН са многобройните празнични фестивали, които не само представят НКН, но и разширяват практиката му и го правят достъпно за общностите. Те също така предлагат възможност за межкултурен разговор и диалог. Фестивалите могат да приемат посетители, да генерират икономическа стойност и да предоставят платформи за занаятчии, изпълнители и други културни дейатели. Такива фестивали имат склонност да обединяват различни общности с общо наследство и чувство за единство.

С напредъка на технологиите се появиха нови възможности за поддържане на НКН. Днес дигиталното архивиране съхранява НКН за идните поколения. Цифровите платформи също така увеличават достъпа и глобалната видимост.

Онлайн базите данни, виртуалните музеи и интерактивните платформи правят възможен достъпът и изучаването на НКН

навсякъде по света. Те също така предлагат сравнителни и изследователски възможности, без да се напуска дома, като по този начин се премахват границите и предразсъдъците както на национално, така и на международно ниво. Осигуряването на универсален достъп до такъв достъп обаче включва преодоляване на цифровите разделения и насърчаване на цифровата грамотност.

Дейност

Представете казус и помолете учениците да решат кое ниво на институционална защита ще защити най-добре несекретното наследство. Учениците трябва да обяснят естеството на защитата, да обосноват своя подход и да обсъдят практическите последици от решението.

Компоненти	Дейности по мониторинг	Примери
Знания (З)	- Оценете дали учениците разбират различните нива на опазване на НКН и дали могат да ги приложат в избрани случаи	- Казуси за илюстриране на нивата на механизмите за защита на НКН
Емоционално въздействие (Е)	- Оценете аргументацията защо учениците избират конкретно решение на обсъждания казус	-Разработване на реален казус от родината на студентите
Интелектуална връзка (И)	-Решения, предлагани от студентите за защита на	- Видеоклипове, създадени от

	нематериалното културно наследство	студенти във връзка с казуса
--	------------------------------------	------------------------------

Б. Мониторинг на напредъка

Критерии за оценка	Фокусни области	Методи
Уместност	Студентите от казусите избраха ли да се придържат към съществуващите мерки за защита на НКН?	- Избор, обсъждане и обосновка за прилагането на конкретна мярка за защита на НКН
Ефективност	До каква степен студентите приложиха теоретичните концепции в реалните случаи с подходящите методи?	- Непрекъснатата оценка на предприетите стъпки за финализиране на казуса на плана за популяризиране на несекретното наследство
Устойчивост	Устойчиви ли са предложените предложения за промоционални дейности за реалния казус на никое национално наследство,	- Реални случаи със снимки и видеоклипове и/или плакати, създадени от

	който студентите изберат да представят?	студенти, свързани със специфични подходи към опазването на наследството
Въздействие	Предложенията на студентите насърчават ли иновативни/креативни/алтернативни начини за популяризиране на НКН в изследвана област?	- Учениците оценяват проектите на други екипи. -Обратна връзка от събраните въпросници относно това какво е необходимо да се направи допълнително

Пример за приложение Глава 10: Етични съображения в нематериалното културно наследство (НКН)

Етичните съображения са от решаващо значение за опазването, тълкуването и популяризирането на НКН. Тези съображения гарантират, че практиките на НКН се уважават, общностите са овластени и наследството се съхранява автентично. В рамките на тази глава могат да бъдат насърчавани различни дейности за справяне и подчертаване на етичните проблеми, свързани с НКН. По-долу са изброени някои ключови дейности:

А. Първоначални дейности по компоненти

1. Идентификация и документация (Компонент 01)

- **Приложение:** Това представлява фундаментално разбиране и иновативни идеи.
- **Педагогически дейности:**
 - Въведете основни етични понятия като автентичност, културно присвояване и съгласие на общността.
 - Използвайте сесии за брейнсторминг, за да насърчите иновативни идеи за етични рамки, зачитащи практиките на никое национално наследство.

Пример: Учениците измислят начини за балансиране на опазването на културното наследство и икономическото развитие.

2. Участие на общността и овластяване (Компонент 02)

- **Приложение:** Подчертайте ролята на общностите и заинтересованите страни в опазването на НКН.
- **Педагогически дейности:**
 - Организирайте **ролеви игри**, в които учениците представляват заинтересованите страни (местни

общности, правителства, неправителствени организации).

- Улеснявайте **интервюта** или виртуални срещи с представители на общността, за да разберете житейския опит.

Пример: Анализирайте как етичните съображения влияят на динамиката на заинтересованите страни.

3. Интерпретация и популяризиране (Компонент 03)

- **Приложение:** Насърчаване на интелектуалната ангажираност и етичния анализ.
- **Педагогически дейности:**
 - Провеждайте **казуси** на етични дилеми в никалното наследство, като например културно присвояване.
 - Използвайте дебатите, за да изследвате множество гледни точки относно етичните решения.

Пример: Учениците критично разглеждат рамките на ЮНЕСКО и местното управление в областта на НКН.

4. Политика и управление (Компонент 04)

- **Приложение:** Анализирайте етичните политики и моделите на управление за никалното наследство.
- **Педагогически дейности:**
 - Възложете на учениците да проучат **международни и национални политики** (напр. Конвенцията на ЮНЕСКО от 2003 г.).
 - Разработване на примерни **насоки за политика**, насочени към етични проблеми при управлението на НКН.

Пример: Учениците изготвят устойчиви и етични политики за културни фестивали.

5. Устойчиви практики (Компонент 05)

- **Приложение:** Свържете етичните съображения с устойчивостта в практиките на НКХ.
- **Педагогически дейности:**
 - Проучете **дългосрочното въздействие** на неетичните практики върху устойчивостта на нематериалното културно наследство.
 - Проектиране на проекти, базирани на устойчиви решения, интегриращи технологии и традиционни методи.

Пример: Учениците създават модели за устойчив туризъм, които зачитат културната цялост.

6. Технологии и иновации (Компонент 06)

- **Приложение:** Насърчаване на екипната работа и използване на ИТ инструменти за справяне с етичните предизвикателства.
- **Педагогически дейности:**
 - Улеснявайте **съвместни групови проекти**, при които студентите разработват етични рамки, използвайки съвременни инструменти като дигитални архиви.
 - Въвеждане на инструменти за **съвместно картографиране** (ГИС) за идентифициране на уязвими обекти на нематериално културно наследство и предлагане на етични решения.

Пример: Разработете дигитално хранилище, което етично архивира устни традиции.

- Организирайте **хакатони** или състезания за идеи, където студентите предлагат иновативни инструменти (напр. приложения, VR/AR) за етично опазване на нематериалното културно наследство.
- Насърчавайте учениците да внедряват иновативни методи за **управление на нематериалното културно наследство, ръководено** от общността.

Пример: Студенти предлагат платформа, базирана на блокчейн, за справедливо отдаване на признание на участниците в ИСН.

7. Мониторинг и оценка

Разработете план за мониторинг и оценка с ясни цели, показатели и срокове за проследяване на напредъка по отношение на етичните съображения в дейностите, свързани с никое национално наследство.

Ключови стъпки	Детайли	Примери
Цели	Определете конкретни цели (напр. разбиране на етичните рамки, насърчаване на участието на общността)	- Повишаване на осведомеността по въпросите на културното присвояване със 70% в рамките на един семестър
Индикатори	Задайте измерими показатели за знания, емоционално въздействие и интелектуална връзка	- Брой студенти, ангажирани със заинтересованите страни. - Качество на предложените етични рамки

Инструменти	Изберете инструменти като анкети, оценки и обратна връзка, за да оцените резултатите	- Анкети след сесията, оценки от колеги и оценки, базирани на рубрики
Хронология	Определете етапи за проследяване на напредъка (седмично, месечно или в края на проекта)	- Междинни прегледи и заключителни презентации за оценка на разбирането и резултатите

Б. Мониторинг на напредъка

Мониторингът включва непрекъсната оценка на дейностите, като се гарантира, че етичните съображения и педагогическите цели са в съответствие.

Компоненти	Дейности по мониторинг	Примери
Знания (З)	- Проследяване на разбирането на етичните принципи от страна на учениците чрез формиращи оценки	- Викторини за рамките на ЮНЕСКО и етичните дилеми
Емоционално въздействие (Е)	- Следете ангажираността с общностите и емоционалните реакции чрез дневници за размисъл или разказване на истории	- Студентите представят дневници за размисъл след среща с практикуващи практик по никое национално културно

		наследство или анализ на казуси
Интелектуална връзка (И)	- Оценка на критичното мислене и решаването на проблеми чрез резултати от проекта и иновативни идеи	- Оценете примерни предложения за политики, групови дебати или етични инструменти, създадени от ученици

Инструменти за мониторинг:

- Анкети и формуляри за обратна връзка
- Студентски дневници и самооценки
- Пряко наблюдение (участие в клас, дискусии)
- Фокус групи за качествени анализи

В. Оценка

Оценката разглежда цялостната ефективност и въздействие на педагогическите дейности, като осигурява съответствие с етичните цели на НКН.

Критерии за оценка	Фокусни области	Методи
Уместност	Съответстваха ли дейностите на етичните съображения на ИСН?	- Интервюта със заинтересованите страни и окончателни прегледи на проекта
Ефективност	До каква степен бяха постигнати знания, емоционално въздействие и интелектуални връзки?	- Предварителни и последващи оценки за измерване на

		напредъка на учениците
Устойчивост	Устойчиви ли са предложените етични рамки и решения за опазването на НКН в реалния свят?	- Анализирайте предложенията на студентите и ги съобразете с нуждите на общността
Въздействие	Как дейностите насърчиха емпатията, иновациите и критичното разбиране на етиката на никое национално наследство?	- Отзиви от студенти, обратна връзка от заинтересовани страни и осезаеми резултати от проекта

Инструменти за оценка:

- Рубрики за оценка на проекта
- Предварителни и последващи тестове
- Обратна връзка от заинтересованите страни (напр. общности, участващи в НКН)
- Заключителни размисли, презентации или прегледи на портфолио

Г. Обратна връзка и непрекъснато усъвършенстване

- Използвайте резултатите от мониторинга и оценката, за да идентифицирате силните и слабите страни в педагогическите дейности.
- Адаптирайте методологиите, съдържанието или инструментите за преподаване, за да ги приведете в съответствие с етичните принципи на нематериалното културно наследство.

- Пример: Увеличете ангажираността на общността, ако съществуват ниски резултати за емоционална връзка (Е).

Рамка за мониторинг и оценка, приложена към компонентите на фигурата

- Компонент 01 (Знания): Оценка на разбирането на етичните концепции чрез резултати от изследвания и задачи.
- Компонент 02 (Ангажиране на заинтересованите страни): Наблюдение на начина, по който учениците се ангажират с общностите на никално-културното наследство, и размисъл върху взаимодействията.
- Компонент 03 (Критично мислене): Оценка на иновативни решения и критични анализи, предложени по време на проектите.
- Компонент 04 (Управление и политика): Оценка на приложимостта на рамки за управление, изготвени от студентите.
- Компонент 05 (Устойчивост): Анализирайте дългосрочното въздействие на предложените етични решения.
- Компонент 06 (Иновации): Оценка на креативността и културната достъпност на дигитални инструменти, разработени от студенти, за популяризиране и предаване на НКН.

Интегриране на рамката

Педагогическите дейности стават динамични, интердисциплинарни и ориентирани към ученика чрез систематично съобразяване на седемте компонента на фигурата с етичните съображения в никалното наследство. Този подход гарантира:

1. **Развитие на знанията** – Етичните основи са добре разбрани.
2. **Емоционална връзка** – Гласовете на заинтересованите страни се уважават.
3. **Интелектуална ангажираност** – Насърчават се критични, иновативни и устойчиви решения.

Тази референтна рамка гарантира, че етичните принципи се преподават холистично, като същевременно дава възможност на учениците да се ангажират замислено и иновативно с никое национално наследство.

Примери за приложение към казуси

Пример за приложение Глава 1: Казус Парад „Момчетата от Брашов“ – Идентичност и нематериално културно наследство (НКН)

Парадът „Юни Брашовулуй“, провеждан ежегодно в историческия квартал Шкей Брашовулуй, илюстрира как нематериалното културно наследство функционира като жив феномен, постоянно пресъздаван и предаван от общността.

Признат от местните жители като основен елемент от тяхната идентичност, ритуалът съчетава предхристиянските инициационни практики с християнските традиции, предлагайки приемственост между миналото и настоящето, като същевременно засилва както местната, така и националната принадлежност.

В съответствие с определението на ЮНЕСКО за нематериално културно наследство, традицията „Юни“ е пример за това как практиките поддържат социалното сближаване и културното многообразие, като същевременно подчертават крехкостта на живото наследство в условията на глобализация и комерсиализация.

Компоненти	Дейности по мониторинг	Примери
Знания (3)	- Оценете дали учениците разбират живата, развиваща се природа на традицията на юните и нейната роля	- Сравнителен анализ на Юнии с други ритуали, включени в списъка на ЮНЕСКО

	за запазването на румънската и европейската идентичност - Проверете способността им да свързват ритуали (напр. хвърляне на боздуган, свирене на тромпет) с по-широки категории на ЮНЕСКО за културно наследство (празнични събития, сценични изкуства, устни традиции)	(напр. Момчешки танци в Румъния) - Есета за това как Джунии въплъщават „непрекъснатостта на идентичността“ (ЮНЕСКО, 2003 г.)
Емоционално въздействие (Е)	Оценете осъзнаването от страна на учениците на участието на общността като сърцевината на опазването на НКН - Наблюдавайте емоционалната ангажираност с това как Юний се е съпротивлявал на културното потисничество (австро-унгарският и комунистическият период)	- Участие в парада „Юни“ и водене на рефлексивни дневници или идентифициране на подобни събития от родината на учениците и водене на такива рефлексивни дневници - Интервюта с членове на общността или участници в събитие относно идентичността и принадлежността

Интеллектуална връзка (И)	- Тестване на способността на учениците критично да предлагат стратегии за опазване и насърчаване, съобразени с рамките на ЮНЕСКО/ЕС - Оценка на интеграцията на понятия като автентичност спрямо адаптация и НКН като човешко право	- Разработване на стратегии за устойчив културен туризъм, базирани на казуса - Изготвяне на политически документ, в който се застъпва за вписването на Джунии в списъка на ЮНЕСКО за културно наследство
---------------------------	---	---

Б. Мониторинг на напредъка

Критерии за оценка	Фокусни области	Методи
Уместност	Съответства ли случаят „Джуни“ на определенията за НКН (ЮНЕСКО, 2003 г.) и на културните политики на ЕС (Конвенцията от Фаро, „Творческа Европа“)? Укрепва ли многостепенната идентичност (местна, национална, европейска)?	Кампании в социалните медии, които свързват Джуний с мотото на ЕС „Единни в многообразието“ Съпоставяне на практиките на Джунии с петте категории на НКН на ЮНЕСКО

Ефективност	До каква степен учениците интегрират теоретични понятия (самоидентификация, непрекъснато пресъздаване, автентичност, идентичност)? Дали техните анализи разпознават Джунии едновременно като наследство и жива практика?	Оценъчни таблици, които проверяват използването на петте конститутивни фактора на НКН на ЮНЕСКО и Ленцерини Партньорска оценка на предложените планове за опазване
Устойчивост	Предложените решения балансират ли запазването на информацията с адаптирането към съвременните контексти (напр. дигитално архивиране, туризъм)? Устойчиви ли са практиките на свръхкомерсиализация?	Критична оценка на туристическите стратегии спрямо принципите за опазване на ЮНЕСКО Групови проекти, разработващи образователни модули за училища за Джуний
Въздействие	Предлагат ли учениците иновативни начини за предаване на знания (напр. дигитални инструменти, межкултурен обмен)?	Учениците оценяват предложенията си взаимно чрез въпросници Симулация на комисия на

	Има ли размисъл върху приноса на Джуний за европейското културно сближаване?	ЕС/ЮНЕСКО, оценяваща JunII за международно признание
--	--	--

Пример за приложение Глави 2 и 6: Казус Фадо в Лисабон, Португалия, Нематериално наследство, Политика и Туристически дизайн

Традицията фадо в Лисабон илюстрира как нематериалното културно наследство (НКН) функционира като жив културен израз, оформен от емоционално предаване, участие на общността и адаптивни практики за опазване.

Признато от ЮНЕСКО през 2011 г. за нематериално културно наследство на човечеството, фадо въплъщава силна връзка между музика, идентичност, памет и колективна принадлежност. Вкоренено в историческите квартали на Лисабон като Алфама, Моурария и Байро Алто, фадо отразява взаимодействието между местните общности, артистичните изпълнения, динамиката на туризма и рамките на публичната политика.

Случаят подчертава как живите традиции могат едновременно да функционират като културни изрази, туристически атракции и механизми за социално сближаване. Фадо демонстрира принципа на ЮНЕСКО, че наследството непрекъснато се пресъздава от общностите според променящите се социални контексти.

Традицията оцелява не само чрез институционално съхранение, но и чрез устно предаване, менторство, участие на публиката и ритуализирани практики като „Silêncio que se vai cantar o Fado“, засилвайки емоционалната автентичност и общественото уважение.

Същевременно нарастващата видимост, породена от признанието на ЮНЕСКО, засили търсенето в туризма и търговския натиск. Следователно предизвикателството се състои в балансирането на икономическите възможности със запазването на отговорностите, като се гарантира, че развитието на туризма не превръща фадо в

стока, откъсната от социалното му значение. Случаят предлага ценна рамка за изследване на връзката между културната устойчивост, автентичността, цифровите иновации и управлението на туризма, водено от общността, в контекста на европейската културна политика.

Компоненти	Дейности по мониторинг	Примери
Знания (3)	- Оценете дали учениците разбират фадото като жива и развиваща се културна традиция, а не като статичен музикален продукт - Оценка на способността на учениците да свържат фадото с принципите на ЮНЕСКО за опазване на НКН и португалските правни рамки (Закон 107/2001, DL 139/2009, РСИ MatrIx) - Проучете разбирането за връзката между туризма, автентичността и културната устойчивост	- Сравнителен анализ между фадото и други музикални традиции, включени в списъка на ЮНЕСКО, като фламенко или канте алентехано - Есета, обсъждащи как фадото отразява португалската културна идентичност и колективната памет - Съпоставяне на практиките на фадото с категориите на ЮНЕСКО за културно наследство, като например сценични изкуства, устни традиции и социални практики
Емоционално	- Наблюдавайте емоционалната	- Участие в изпълнение на фадото на живо,

въздействие (Е)	ангажираност на учениците с експресивните и общностни измерения на фадото - Оценка на признаването на ритуалите на мълчание, участието на публиката и менторството като механизми за социално сближаване и предаване между поколенията - Оценка на емпатията по отношение на напрежението между комерсиализацията на туризма и защитата на общността	последвано от рефлексивни дневници - Интервюта с фадисти, местни жители или управители на къщи, където се изпълнява фадото, относно идентичността, принадлежността и автентичността - Упражнения за рефлексия, сравняващи емоционалните музикални традиции от собствения културен произход на учениците
Интелектуална връзка (И)	- Тестване на способността на учениците критично да предлагат стратегии за опазване и туризъм, съобразени с културните рамки на ЮНЕСКО и ЕС - Оценка на способността за обсъждане на автентичността спрямо адаптацията в	- Разработване на стратегии за устойчив туризъм за кварталите Фадото в Лисабон - Изготвяне на политически документи, предлагащи мерки за намаляване на свръхкомерсиализацията в Casas de Fado

	съвременния туристически контекст - Оценка на интеграцията на концепции като общностна дейност, поетапна автентичност и управление на устойчивия туризъм	- Проектиране на инструменти за дигитално наследство, като например AR преживявания или многоезични платформи за интерпретация, които зачитат контрола на общността
--	--	--

Б. Мониторинг на напредъка

Критерии за оценка	Фокусни области	Методи
Уместност	Съответства ли случаят с Фадо на Конвенцията на ЮНЕСКО от 2003 г. и португалските рамки за опазване? Демонстрира ли връзката между местната идентичност, националната идентичност и европейското културно многообразие?	- Съпоставяне на мерките за опазване на фадо с принципите на ЮНЕСКО за опазване - Кампании в социалните медии, свързващи фадо с европейската концепция „Единни в многообразието“ - Сравнителен анализ между фадо туризма и други европейски

		музикално-базирани традиции на наследството
Ефективност	До каква степен учениците интегрират понятия като автентичност, предаване между поколенията, участие в общността и културна устойчивост? Дали техните анализи разпознават фадото едновременно като артистичен израз и като практика на живо наследство?	- Оценъчни таблици, обхващащи интеграцията на концепциите за опазване на ЮНЕСКО и теорията за НКН - Партньорска оценка на предложените стратегии за туризъм и опазване - Презентации с анализи на казуси, обсъждащи натиска върху туризма и автентичността
Устойчивост	Предложените решения балансират ли опазването на околната среда с адаптирането към дигиталния и туристическия контекст? Устойчиви ли са стратегиите за опазване на околната среда срещу	- Критична оценка на предложенията за туризъм съгласно принципите на ЮНЕСКО за опазване на културата - Групови проекти, създаващи образователни

	свърхкомерсиализация и загуба на обществена активност?	програми за училища относно наследството на фадо - Анализ на дигитални инструменти, които популяризират фадо, без да заместват преживяванията на живо, базирани в общността
Въздействие	Предлагат ли студентите иновативни методи за предаване на фадо на по-младите поколения и международната публика? Има ли размисъл върху приноса на фадо за межкултурния диалог и европейското културно сближаване?	- Симулация на експертен съвет на ЮНЕСКО, който оценява предложенията за опазване на фадо - Инициативи за дигитално разказване на истории или межкултурен обмен, разработени от студенти - Въпросници за оценка, измерващи възприятията за

		автентичност и културно предаване
--	--	--------------------------------------

Случаят с Фадо в крайна сметка показва, че опазването на нематериалното културно наследство изисква повече от само съхранение. То зависи от поддържането на социални взаимоотношения, емоционални значения и обществени организации, които придават на наследството неговия жив характер. Устойчивият туризъм, когато е внимателно проектиран и ръководен от общността, може следователно да се превърне не в заплаха за автентичността, а в механизъм за укрепване на културната приемственост, межкултурното разбирателство и дългосрочната устойчивост на наследството.

Този казус е особено подходящ за приложение както в Глава 2, поради фокуса си върху концептуалните и политическите измерения на опазването на нематериалното културно наследство, така и в Глава 6, поради силния си акцент върху устойчивия дизайн на туризма, участието на общността и преживяванията на посетителите, основани на наследството.

Пример за приложение Глава 3: Казус Периферии Фокида, Войотия, Гърция

По-широкият регион на перифериите Фокида и Войотия е известен с близостта си до ски курорта на планината Парнас. Районът обаче е богат на история и култура, които трябва да бъдат допълнително популяризирани чрез маркетингови и комуникационни стратегии, обсъдени в теоретичната част на наръчника. Този пример може да се използва и за Глава 7 (вижте примера по-долу).

Компоненти	Дейности по мониторинг	Примери
Знания (З)	- Оценете дали учениците са разбрали основните понятия и дали могат да ги приложат в казуси	- Казуси за реализиране на рекламна кампания
Емоционално въздействие (Е)	- Оценете до каква степен студентите са ангажирани с общностите, от които избират да работят по казусите	-Разработване на реални казуси от родината на студентите
Интелектуална връзка (И)	-Решения, предлагани от студентите за популяризиране на НКН	- Видеоклипове, създадени от студенти във връзка с казуса

Б. Мониторинг на напредъка

Критерии за оценка	Фокусни области	Методи
--------------------	-----------------	--------

Уместност	Студентите от казусите избраха ли да се съобразят с маркетингови и комуникационни кампании за популяризиране на нематериалното културно наследство (НКН)?	- Кампании в социалните медии, създадени от студенти за популяризиране на националното наследство на избрания от тях казус
Ефективност	До каква степен студентите приложиха теоретичните концепции в реалните случаи с подходящите методи?	- Непрекъснатата оценка на стъпките, предприети за финализиране на казуса на плана за популяризиране на несекретното наследство
Устойчивост	Устойчиви ли са предложените предложения за промоционални дейности за реалния казус на никое културно наследство, който студентите избират да представят?	- Реални случаи със снимки и видеоклипове и/или плакати, създадени от ученици, свързани с конкретни общности и техните културни традиции
Въздействие	Предложенията на студентите насърчават ли иновативни начини за популяризиране на	- Учениците оценяват проектите на други екипи

	НКН в изследвана област?	-Обратна връзка от събраните въпросници относно това какво е необходимо да се направи допълнително
--	--------------------------	--

Примерно приложение Глава 6: Казус Централна Македония - Халкидики, Гърция

Примерът със Светия манастир „Благовещение на Богородица“, който е патриаршеска и ставропигиална зависимост на Светия манастир Симонопетра на Атон, близо до град Ормилия, споменат в РЪКОВОДСТВОТО WP2 InThrace, е казус, в който студентите могат да работят, за да започнат предприемаческа дейност.

Професорите могат да организират дейности за студенти, които ще работят по подобни дейности, като например описаната в Наръчника. Това е добър пример за устойчиво развитие, което може да включва цялата местна общност.

Казусът накратко: Сестринството обработва маслинови горички и овощни градини в хармония със законите на природата и екосистемата на околната среда. Беритбата се извършва на ръка и се следват традиционни методи, за да се гарантира отличното качество на продуктите, които са награждавани на международни конкурси за качество на храните.

Монахините запазват традиционните изкуства, като провеждат работилници по иконопис, дърворезба, бродерия, тъкане, мозайки, камъчета и др. Те използват нови технологични средства, за да популяризират дейността на манастира и да предоставят продуктите си на уебсайта.

<https://www.ormyliamonastery.com/el/>

<https://www.facebook.com/esopolion>

<https://www.ormyliamonastery.com/el/shop/>

Компоненти	Дейности по мониторинг	Примери
Знания (З)	- Студентите разработват бизнес план, който включва устойчивост, маркетинг и предприемачески дейности	- Лекции от мултидисциплинарни области
Емоционално въздействие (Е)	- Студентите работят върху казуси, които свързват традиционните занаяти с устойчивостта	- Създавайте подкасти -Казуси за устойчиви начини за популяризиране на даден район и неговите местни традиции
Интелектуал на връзка (И)	- Оценка на решения, предложени от студенти, за подобряване на устойчивостта на даден район, като същевременно се популяризира този район и неговата НКН	- Есета за екипна работа за стартиране на модел на устойчив бизнес, свързан с местни традиции и производство -Традиционно използване на социалните медии за илюстриране на примери за устойчиво развитие

Б. Мониторинг на напредъка

Критерии за оценка	Фокусни области	Методи
Уместност	Съответстват ли казусите на студентите на устойчивостта на нематериалното културно наследство?	- Интервюта със заинтересованите страни и окончателни прегледи на проекта
Ефективност	Учениците осъществиха ли връзки с общността, участваща в района, където се възраждат традициите на никое национално наследство?	- Предварителни и последващи оценки за измерване на напредъка на учениците
Устойчивост	Представяне на реални случаи за устойчиви дейности в областта на нематериалното културно наследство	- Реални случаи от различни общности
Въздействие	Идеите на студентите вземат ли предвид устойчивите мерки за никално наследство от представените казуси?	- Отзиви на студенти и обратна връзка от въпросника

Пример за приложение Глава 7: Казус Периферии Фокида, Войотия, Гърция

По-широкият регион на перифериите Фокида и Войотия е известен с близостта си до ски курорта на планината Парнас. Районът обаче е богат на история и култура, които трябва да бъдат допълнително популяризирани чрез маркетингови и комуникационни стратегии, обсъдени в теоретичната част на наръчника. Този пример може да се използва и за Глава 3 (вижте примера по-горе).

Компоненти	Дейности по мониторинг	Примери
Знания (З)	- Оценете дали учениците са разбрали основните понятия и дали могат да ги приложат в казуси	- Казуси за реализиране на рекламна кампания
Емоционално въздействие (Е)	- Оценете до каква степен студентите са ангажирани с общностите, от които избират да работят по казусите	-Разработване на реални казуси от родината на студентите
Интелектуална връзка (И)	-Решения, предлагани от студентите за популяризиране на НКН	- Видеоклипове, създадени от студенти във връзка с казуса

Б. Мониторинг на напредъка

Критерии за оценка	Фокусни области	Методи
Уместност	Студентите от казусите избраха ли да се съобразят с маркетингови и комуникационни кампании за популяризиране на нематериалното	- Кампании в социалните медии, създадени от студенти за популяризиране на националното културно наследство на избрания от тях казус.

	културно наследство (НКН)?	
Ефективност	До каква степен студентите приложиха теоретичните концепции в реалните случаи с подходящите методи?	- Непрекъснатата оценка на предприетите стъпки за финализиране на казуса на плана за популяризиране на нематериалното културно наследство.
Устойчивост	Устойчиви ли са предложените предложения за промоционални дейности за реалния казус на никое национално наследство, който студентите изберат да представят?	- Казуси от реалния свят със снимки, видеоклипове и/или плакати, създадени от ученици, свързани с конкретни общности и техните културни традиции.
Въздействие	Предложенията на студентите насърчават ли иновативни начини за популяризиране на НКН в изследвана област?	- Учениците оценяват проектите на други екипи. -Обратна връзка от събраните въпросници относно това какво е необходимо да се направи допълнително

Пример за приложение Глава 7: Казус Източна Македония - Тракия, Гърция

Историческият регион Източна Македония и Тракия в североизточна Гърция е известен със своята изключителна природна красота и значително културно наследство. Това наследство включва природни паметници като делтите на Еврос и Места и влажните зони.

Неговото нематериално културно наследство обхваща гастрономия, обичаи и традиции, включително карнавали, събирания и различни изкуства, като отличителна музика и танци, както и музикални инструменти като „зурна“, подчертаващи историческата приемственост и религиозните традиции на района.

Специален акцент се поставя върху религиозната култура, поддържана чрез красиви църкви, украсени с икони във византийски стил. Архитектурата на региона, уникална и непоклатима във времето, се е превърнала в източник на възхищение и притегателна сила за посетители от цял свят.

Регионът Източна Македония и Тракия се гордее с дълбоки исторически корени, богат на природен пейзаж и културно наследство. Жителите активно подкрепят и популяризират своето наследство; въпреки усилията им обаче, все още са необходими много жизненоважни действия за адекватно популяризиране на района и неговото нематериално културно наследство в гастрономията, фолклора, костюмите, архитектурата, навигацията, археологията, музикалните и танцовите традиции.

Местните организации предприемат множество инициативи за представяне на културното наследство и насърчаване на младите хора да останат в своите общности. Въпреки това жителите изразяват загриженост относно разрастването на градовете, особено към Александруполис, опустиняването на провинцията и постепенния спад на селскостопанското производство.

Например, подобни инициативи биха могли да включват проекти, насочени към защита, възстановяване и популяризиране на паметници и археологически обекти (напр. Филипи, Абдера), както и елементи от традиционното културно наследство чрез популяризиране и пренасочване на исторически паметници. Препоръчват се и интегрирани маршрути, свързващи археологически обекти, атракции и архитектурни паметници в сплотена мрежа за културен туризъм.

В този контекст е от решаващо значение да се подкрепят предприятията, занимаващи се с научни изследвания, технологично развитие и производство на развлекателен и културен софтуер, както и създаването на инструменти за цифрово съдържание и разработването на търговски развлекателен софтуер за международни пазари, включващ местно културно съдържание.

Освен това, под ръководството на академични преподаватели, за студентите могат да бъдат разработени казуси и практически образователни курсове, които да им помогнат да организират промоционална кампания за района.

Компоненти	Деятности по мониторинг	Примери
Знания (3)	- Създаване на студентски екипи за отговаряне на въпроси и работа по реални казуси - Проследяване на напредъка на учениците по концепции, свързани с маркетинга и промоцията, чрез казуси	- Упражнения за работа в екип като част от голям проект за стартиране на рекламна кампания

Емоционално въздействие (Е)	- Представяне на комуникационни кампании за дейности, свързани с нематериалното наследство, от казуси на родните места на учениците, с цел повишаване на ангажираността на учениците с общностите	-Разработване на реални казуси от родината на студентите
Интелектуална връзка (И)	- Предложения на студентите относно резултатите от проекта по казусите, представени от техния екип - Оценка от страна на студентите с аргументи на казусите, представени от други екипи. -Критично мислене върху идеи за осъществяване на кампании за повишаване на осведомеността	- Оценете рамката на симулативни, мобилни приложения или видеоклипове, създадени от студентите, във връзка с казуса, който те избират да представят

Б. Мониторинг на напредъка

Критерии за оценка	Фокусни области	Методи
--------------------	-----------------	--------

Уместност	Съответстваха ли есетата на маркетинговите и комуникационни кампании за популяризиране на нематериалното културно наследство (НКН)?	- Въпросници, създадени от студенти за различни целеви групи - Фалшиви кампании в социалните медии - Създаване на плакати
Ефективност	До каква степен студентите приложиха теоретичните концепции в реалните случаи с подходящите методи?	- Непрекъснатата оценка на стъпките, предприети за финализиране на казуса на плана за насърчаване на ИСН за измерване на растежа на учениците
Устойчивост	Устойчиви ли са предложените предложения за промоционални дейности за този представен казус от реалния свят на нематериалното културно наследство?	- Реални случаи със снимки и видеоклипове и/или плакати, създадени от ученици, свързани с конкретни общности и техните културни традиции
Въздействие	Предложенията на студентите насърчават ли иновативни начини за популяризиране на	- Учениците оценяват проектите на екипите на своите съученици в открит дискусия-дебат в клас

	НКН като област на изследване?	- Обратна връзка от събраните въпросници относно това какво е необходимо да се направи допълнително
--	---------------------------------------	--

Заклучение

Това ръководство предоставя интегрирана и практически ориентирана рамка за интерпретация, интеграция и управление на нематериалното културно наследство, съчетавайки теоретични основи с педагогически приложения и казуси от реалния свят.

Чрез структуриране на модела около взаимосвързаните измерения на Знание (З), Емоционално въздействие (Е) и Интелектуална връзка (И), рамката излиза отвъд традиционните подходи към образованието за наследство и насърчава по-холистично, интерактивно и трансформиращо разбиране на нематериалното културно наследство.

Предложеният модел демонстрира, че опазването на културното наследство не се ограничава само до документиране или съхранение. Вместо това, то изисква непрекъснато взаимодействие между общности, преподаватели, ученици, политици и технологични инструменти. Културното наследство остава значимо само когато се практикува, предава, интерпретира и адаптира активно в рамките на съвременния социален контекст.

В цялото ръководство примерите за приложение илюстрират как образователните дейности могат да насърчат критичното мислене, емоционалната ангажираност, етичната осъзнатост и устойчивите иновации, като същевременно укрепват културната идентичност и межкултурния диалог.

Интегрирането на съвременни технологии, методологии на участие и подходи, ориентирани към общността, засилва адаптивността на модела към различни образователни нива, културни контексти и области на наследството. Дигиталните инструменти, изкуственият интелект, разказването на истории, проектното обучение и

експерименталните дейности се представят не като заместители на практиките за живото наследство, а като допълващи се механизми, които могат да подкрепят достъпността, видимостта и предаването между поколенията.

В същото време рамката последователно подчертава значението на автентичността, местната активност, етичната отговорност и устойчивостта във всички инициативи, свързани с наследството.

Важен принос на това ръководство се крие в неговата оперативна ориентация. Включването на механизми за мониторинг и оценка, приложения, базирани на казуси, и педагогически примери дава възможност на преподавателите и практиците да превърнат теоретичните концепции в конкретни образователни практики и интервенции в общността.

Рамката също така насърчава интердисциплинарното сътрудничество, свързвайки изследванията на наследството с туризма, управлението, устойчивостта, дигиталните иновации, образованието и развитието на общността.

В крайна сметка, това ръководство затвърждава идеята, че нематериалното културно наследство не е статично наследство от миналото, а динамичен и развиващ се ресурс за бъдещето. Като дава възможност на учениците, преподавателите и общностите да се ангажират критично и творчески с наследството, рамката допринася за развитието на по-приобщаващи, устойчиви и културно осъзнати общества.

В този смисъл опазването на нематериалното културно наследство се превръща не само в културна отговорност, но и в път към социално сближаване, устойчиво развитие и межкултурно разбирателство в един все по-глобализиран свят.

Референции

- ЮНЕСКО (2003 г.). Конвенция за опазване на нематериалното културно наследство.
- Смит, Л. (2006). Употреба на наследството. Routledge.
- Блейк, Дж. (2000). Върху дефинирането на културното наследство. Международно и сравнително право Тримесечно списание.

<https://www.ormylamonastery.com/el/>

<https://www.facebook.com/esopolmon>

<https://www.ormylamonastery.com/el/shop/>

PARTNERS

**Transilvania
University
of Brasov**

Project Coordinator

**UNIVERSITY
OF WARSAW**

**UNIVERSITY OF
WEST ATTICA**
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

**Sveučilište u
Zagrebu**
University of Zagreb

UAc
**UNIVERSIDADE
DOS AÇORES**

Foundation PAX Rhodopica
Working collaboratively to achieve EU's goals

Website

www.inthrace.unitbv.ro**Co-funded by
the European Union**

2023-1-RO01-KA220-HED-000156121

INTHRACE

**Civil engagement, integration and better management of the national
intangible heritage to raise awareness of European common values –
EU context, perspectives and active citizenship**